

Transect-rapport 2464

**Bergeijk, Klaproosstraat 60-62
Gemeente Bergeijk (NB)**

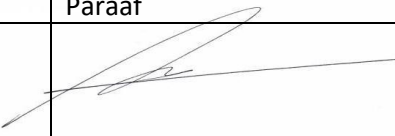
Een Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase)

transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ► ADVIES

Auteur	Drs. T. Nales
Versie	Conceptversie
Projectcode	19110008
Datum	15-11-2019
Opdrachtgever	AGEL Adviseurs Postbus 4156 4900 CD Oosterhout
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein 4752573100
Onderzoeksmelding	Gemeente Bergeijk
Bevoegde overheid	Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant (ODZOB)
Adviseur namens gemeente	Transect b.v., Nieuwegein
Beheer documentatie	

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. A.A. Kerkhoven (Senior archeoloog)	19-11-2019	

ISSN: 2211-7067

© Transect b.v., Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In opdracht van AGEL Adviseurs b.v. heeft Transect in november 2019 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Klaproosstraat 60-62 in Bergeijk (gemeente Bergeijk). De aanleiding voor het onderzoek vormt de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de sloop van de bestaande bebouwing en de nieuwbouw van een appartementencomplex in het gebied.

Uit het eerder uitgevoerde bureauonderzoek blijkt dat het plangebied een hoge verwachting heeft op de aanwezigheid van archeologische resten. Deze resten kunnen in principe dateren vanaf het Laat-Paleolithicum tot in de Nieuwe tijd (Van de Sande, 2019a). Op basis van het veldonderzoek is vastgesteld dat de hoge verwachting in een groot, zuidelijk deel van het plangebied naar laag kan worden bijgesteld. Dit is gebaseerd op de hoge mate van verstoring van de ondergrond in dit deel van het plangebied. Vermoedelijk heeft de verstoring te maken gehad met de aanleg van de vroegere bebouwing en terreininrichting in het plangebied. De bodem is bij de graafwerkzaamheden zodanig aangetast dat eventueel aanwezige archeologische resten vernietigd zullen zijn. In het noordelijk deel zijn echter nog wel sporen van bodemvorming aanwezig in de top van het dekzand. Daar blijft de verwachting onverminderd hoog.

Een verwachtingskaart op basis van de resultaten van het veldonderzoek is weergegeven in bijlage 2.

Advies

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek bestaat er in archeologisch opzicht geen bezwaar tegen de voorgenomen sloop van de bestaande bebouwing en realisatie van het appartementencomplex. De ontwikkeling vindt in het zuidelijk deel van het plangebied plaats, waar op basis van het veldonderzoek een lage archeologische verwachting is vastgesteld. Er hoeven daarmee, ten behoeve van de archeologische monumentenzorg (AMZ), geen aanvullende maatregelen te worden genomen. Op het moment dat tijdens graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische zaken worden aangetroffen, geldt een wettelijke meldingsplicht (conform de Erfgoedwet 2016, artikel 5.10 en 5.11) deze vondsten te melden bij de bevoegde overheid (gemeente Bergeijk).

In het noordelijk deel van het plangebied is wel sprake van een hoge verwachtingszone, maar hier zullen parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Op het moment daar graafwerkzaamheden niet beneden 50 cm -Mv (circa 32,4 m NAP) reiken, is er vanuit archeologisch perspectief geen bezwaar tegen de aanleg van de parkeerplaats. Als er wel grondverstoringen gepland zijn die beneden deze diepte reiken, dan verdient het de voorkeur op die plek een proefsleuf aan te leggen om de aanwezigheid van eventuele resten in dit deel van het terrein aan te tonen of uit te sluiten. Gezien de geringe omvang van de bodemingreep en de aanwezigheid van bomen in dit deel van het gebied verdient het de voorkeur deze werkzaamheden gelijktijdig met de herinrichting van het gebied plaats te laten vinden (proefsleuven, variant archeologische begeleiding). Op dat moment is het terrein namelijk vrij van obstakels. Alvorens eventueel onderzoek plaats kunnen vinden, is een Programma van Eisen (PVE) noodzakelijk. Deze moet op voorhand van de werkzaamheden zijn beoordeeld en goedgekeurd door de bevoegde overheid (gemeente Bergeijk).

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal het bevoegd gezag (de gemeente Bergeijk) een selectiebesluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

Inhoud

1. Aanleiding	1
2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek	2
3. Afbakening van het plangebied	3
4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik	2
5. Beleidskader	3
6. Achtergrondinformatie en archeologisch verwachtingsmodel	4
7. Werkwijze	5
8. Resultaten veldonderzoek	6
9. Beantwoording onderzoeksvragen	8
10. Conclusie en Advies	9
11. Geraadpleegde bronnen	10
Bijlage 1: Boorpuntenkaart	11
Bijlage 2: Advieskaart	12
Bijlage 3: Foto's van de boringen	13
Bijlage 4: Boorbeschrijvingen	14

1. Aanleiding

In opdracht van AGEL Adviseurs b.v. heeft Transect¹ in november 2019 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Klapproosstraat 60-62 in Bergeijk (gemeente Bergeijk). De aanleiding voor het onderzoek vormt de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de sloop van de bestaande bebouwing en de nieuwbouw van een appartementencomplex in het gebied.

Het plangebied bevindt zich volgens het bestemmingsplan Woongebieden oost en west Bergeijk (2018) in een gebied met een Waarde Archeologie 4.1. Een archeologisch onderzoek is verplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 500 m² en dieper dan 30 cm -Mv. Dit betekent dat gezien de omvang van de voorgenomen bodemingrepen (4000 m² en >30 cm -Mv) archeologisch vooronderzoek nodig is.

In het plangebied heeft in een eerder stadium een bureauonderzoek plaatsgevonden (Van de Sande, 2019a). Op grond van dit onderzoek bestond een verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten in het plangebied. Daarom is een onderzoek voorgesteld om meer inzicht te krijgen in de bodemopbouw, de mate van intactheid ervan en de daadwerkelijke aanwezigheid van resten in het plangebied. Op basis hiervan is een inschatting te maken van de archeologische potentie van het gebied. Onderhavig rapport beschrijft de resultaten van dit onderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 en het voor dit onderzoek opgestelde Plan van Aanpak (Van de Sande, 2019b).

¹ Transect b.v. voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwaliteitsnorm 'BRL SIKB 4000', versie 4.1, en is gecertificeerd door middel van een procescertificaat. Transect b.v. is certificaathouder van de volgende protocollen: 'KNA Protocol 4001 Programma van Eisen', 'KNA Protocol 4002 Bureauonderzoek', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Overig', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Proefsleuven' en 'Protocol 4004 Opgraven', en staat geregistreerd bij het RCE en de SIKB.

2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek

Het doel van het Inventariserend Veldonderzoek (IVO) is het toetsen en vaststellen van de archeologische verwachting van het gebied, zoals door Van de Sande (2019a) is vastgesteld. Het huidige onderzoek betreft uitsluitend een verkennende fase. Tijdens de verkennende fase worden de bodemopbouw, bodemintactheid en bodemreliëf in kaart gebracht. Hiermee ontstaat inzicht in de landschapsvormende processen en landschappelijke eenheden uit het verleden. Op basis hiervan kan een oordeel worden gegeven over waar, wanneer en in hoeverre het gebied in het verleden geschikt was voor de mens. Het onderzoek probeert hiermee aan de hand van feitelijke informatie antwoord te geven op de volgende vragen:

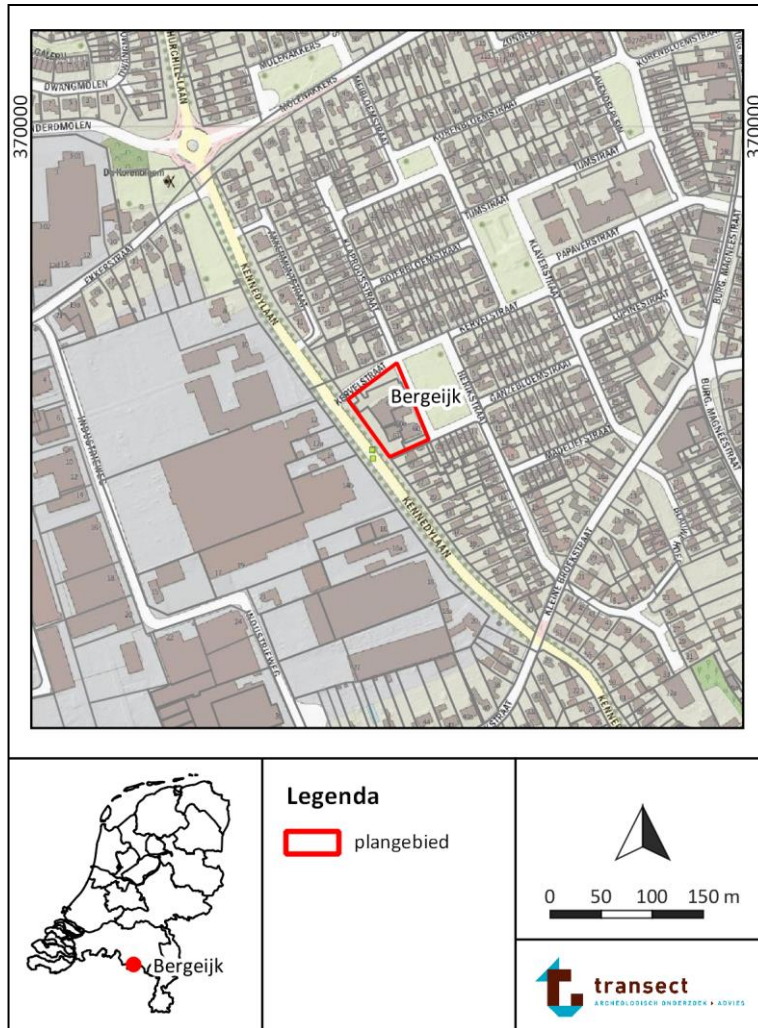
- Hoe heeft het plangebied oorspronkelijk in het natuurlijk landschap gelegen?
- Zijn er binnen de bodemopbouw archeologisch relevante bodemniveaus te onderscheiden en hoe diep liggen deze?
- In hoeverre zijn de archeologisch relevante bodemniveaus nog intact (verstoring, erosie, afdekkend substraat)?
- Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en in hoeverre is deze te differentiëren in laag, middelhoog en hoog?

Het resultaat van het archeologisch vooronderzoek is dit rapport met een conclusie omtrent het risico dat eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied worden verstoord als gevolg van de voorgenomen plannen. Op basis van dit rapport neemt het bevoegd gezag een beslissing in het kader van de vergunningverlening of planprocedure. Het rapport bevat, waar mogelijk, gegevens over de – verwachte – aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden. Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4002 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1). Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4003 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 4.1 (KNA 4.1).

3. Afbakening van het plangebied

Gemeente	Bergeijk
Plaats	Bergeijk
Toponiem	Klaproosstraat 60-62
Kaartblad	57B
Coördinaten	152.572 / 369.720

Het plangebied bevindt zich aan de Klaproosstraat 60-62 in Bergeijk (gemeente Bergeijk). De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Kadastraal omvat het plangebied de percelen BEK00 Sectie D nummers 5806, 5807, 6105, 6066, 6067 en 6155. De begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de Klaproosstraat in het oosten, de Kervelstraat in het noorden en de Kennedylaan in het westen. De zuidelijke begrenzing bestaat uit de perceelsgrens met het aanliggende kavel. Ten tijde van onderhavig onderzoek is het perceel bebouwd en in gebruik als kantoorpand voor Medisch Centrum de Daalakker. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van circa 4000 m².

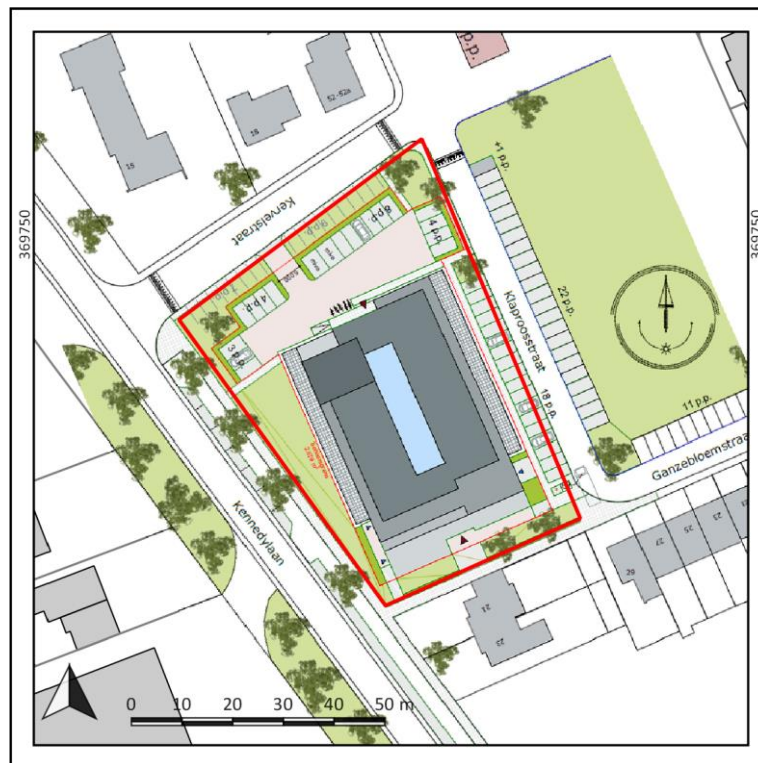

Figuur 1: Ligging van het plangebied

4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik

Kader	Omgevingsvergunning
Planvorming	Nieuwbouw woning
Bodemverstorende werkzaamheden	Graafwerkzaamheden

Het voornemen bestaat om in het plangebied de bestaande bebouwing te slopen en een appartementencomplex te realiseren. Een schetsplan van de voorlopige indeling van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Hoe diep er voor de funderingen van het appartementencomplex gegraven zal gaan worden is vooralsnog niet exact bekend. Technische ontwerptekeningen van het pand zijn er vooralsnog niet. Wel is de verwachting dat hier minimaal tot 1,0 m -Mv gegraven zal worden. Rondom het pand zal groen worden aangelegd en wordt een parkeerplaats ingericht. Wat voor ingrepen hiervoor nodig zijn, is niet bekend. Wel is de verwachting dat de bodemingrepen in het gebied kunnen leiden tot een onevenredige versterking van het archeologisch bodemarchief. Hierom is onderhavig archeologisch onderzoek uitgevoerd om een uitspraak te kunnen doen over de aanwezigheid en zo mogelijk de aard en omvang van eventueel aanwezige waardevolle archeologische resten in het plangebied en het effect van de herontwikkeling hierop.

Figuur 2: Inrichtingstekening van het plangebied.

5. Beleidskader

Onderzoekskader	Aanvraag omgevingsvergunning
Beleidskader	Bestemmingsplan Buitengebied 2018
Onderzoeksgrens	120 m ² en dieper dan 40 cm –Mv

In 1992 heeft Nederland het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed ondertekend; ook wel het Verdrag van Malta of Valletta genoemd, naar het eiland en de plaats waar het is ondertekend. Het Verdrag is in 1998 geratificeerd en op 1 september 2007 via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd. De Wamz is een wijzigingswet en omvat een wijziging van de Monumentenwet 1988, de Wet Milieubeheer, de Ontgrondingenwet en de Woningwet, op grond waarvan overheden onder andere bij bodemingrepen verplicht rekening moeten houden met het behoud van archeologische waarden. Sinds juli 2016 is het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed geregeld door één integrale Erfgoedwet. De omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving zal in de nieuwe Omgevingswet worden geregeld, die (naar verwachting) in 2021 in werking zal treden.

In het bestemmingsplan Woongebieden oost en west Bergeijk (2018) heeft het plangebied een Waarde Archeologie 4.1 (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Bij bouwwerken en/of bodemingrepen is daarom archeologisch (voor)onderzoek noodzakelijk wanneer deze in omvang 500 m² zijn en dieper reiken dan 30 cm -Mv. Dit geldt voor het plangebied, hetgeen betekent dat er in het kader van de bestemmingsplanwijziging en de aanvraag van een omgevingsvergunning een archeologisch vooronderzoek noodzakelijk is. In het kader van de omgevingsvergunning dient de aanvrager een rapport aan de gemeente te overleggen, waarin de archeologische waarde van het plangebied naar het oordeel van Burgemeester en Wethouders in voldoende mate is vastgesteld. Afhankelijk van de uitkomsten van het archeologisch (voor-)onderzoek dat hiervoor nodig is, kunnen aan de ontwikkeling regels worden verbonden ter behoud van belangrijke archeologische waarden. Deze kunnen bestaan uit technische aanpassingen of een veiligstellende opgraving. Het archeologisch vooronderzoek kan hiertoe worden uitgebreid met een al dan niet gecombineerd karterend en waarderend onderzoek, zodat op basis van de KNA-waarderingsystematiek een waardestelling kan worden opgemaakt.

De zone van waarde uit het bestemmingsplan is gebaseerd op de archeologische beleidskaart van de gemeente. Op deze kaart heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting (Van de Sande, 2019a). Voor die gebieden gelden volgens het bestemmingsplan een vrijstelling van archeologisch onderzoek tot 500 m² en minder dan 0,3 m -Mv, zodat de voorgenomen initiatieven in dit gebied eerst met behulp van archeologisch onderzoek dienen te worden onderbouwd.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1.

6. Achtergrondinformatie en archeologisch verwachtingsmodel

In het plangebied heeft reeds een archeologisch bureauonderzoek plaatsgevonden (Van de Sande, 2019a). Uit dit onderzoek blijkt dat voor het plangebied een hoge archeologische verwachting geldt op de aanwezigheid van archeologische resten uit de periode Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Deze verwachting is gebaseerd op de ligging van het plangebied op een dekzandrug die al dan niet is afgedekt met een oud bouwlanddek (esdek). Theoretisch gezien is een dekzandrug vanwege een relatief hogere en drogere ligging in het lokale landschap een geschikte plaats geweest voor nederzettingsactiviteiten sinds het Laat Paleolithicum. Bovendien ligt het plangebied vlakbij het beekdal van de Keersop, van waaruit drinkwater en vis kon worden aangevoerd en transportmogelijkheden bestonden. De top van het dekzand vormt zodoende het archeologisch relevante niveau. In de omgeving is in ieder geval een vindplaats (nederzetting) uit de Romeinse tijd bekend. Dit sluit echter de mogelijkheid op de aanwezigheid van vindplaatsen (nederzettingen, sporen van landgebruik) uit andere perioden in het plangebied niet uit (in ieder geval de periode Laat-Paleolithicum-IJzertijd en Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen).

Voor wat betreft de Nieuwe tijd is aan de hand van historisch kaartmateriaal bepaald dat het gebied in gebruik is geweest als landbouwgrond. Er heeft tot in het begin van de 19^e eeuw geen bebouwing gestaan, waarmee het niet waarschijnlijk is dat daarvoor ooit wel bebouwing aanwezig is geweest (tot in de 16^e eeuw aan toe). Bebouwingssporen worden zodoende niet in het plangebied verwacht. Wel kunnen resten van ontginning, greppels en beakkering worden gevonden (sporen van landgebruik). Deze zijn echter van lage informatiewaarde.

Het is mogelijk dat in het plangebied bodemingrepen hebben plaatsgevonden. Deze hangen mogelijk samen met de aanleg van de huidige bebouwing van het plangebied, waarbij voor de aanleg graafwerkzaamheden hebben plaatsgevonden. Bouwtekeningen van het pand zijn echter niet beschikbaar, zodat onduidelijk is of en in hoeverre de natuurlijke, archeologisch relevante bodem aangetast is. Hierom is in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd.

7. Werkwijze

Methode	Verkennend booronderzoek
Aantal boringen	6 boringen, verdeeld in het plangebied
Techniek	Edelmanboor 7 cm
Boordiepte	190 cm –Mv
Dataverwerking	Conform NEN5104

Het onderhavig veldonderzoek bestond uitsluitend uit een verkennend booronderzoek. De verkennende boringen zijn daarbij gebruikt om de bodemopbouw en mate van intactheid van de bodem te bepalen. In totaal zijn verdeeld in het plangebied 6 boringen gezet tot een diepte van maximaal 190 cm -Mv. De boringen zijn verricht met behulp van een Edelmanboor met een diameter van 7 cm. De beschrijvingen en verrichtingen zijn uitgevoerd conform de NEN5104. Bij een gebleken gedeeltelijke intactheid van de bodemopbouw (en het archeologisch relevante bodemniveau) is de top van het (dek)zand bemonsterd met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. Deze grond is verzameld en per boring gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 2 mm. Het residu is doorzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals bot, aardewerk, baksteen en houtskool). Hiervoor bestond aanleiding in boringen 2 en 3.

De boringen zijn gelijkmatig verdeeld binnen de grenzen van het plangebied. De locaties van de boorpunten zijn opgenomen in bijlage 1. De coördinaten en hoogteligging ten opzichte van NAP van de punten zijn bepaald met behulp van een meetlint aan de hand van de lokale topografie en aan de hand van het AHN (x,y,z).

8. Resultaten veldonderzoek

Veldwaarnemingen

Ten tijde van het veldonderzoek stond in het plangebied een zorgcentrum. Deze is in gebruik door diverse zorgverleners en -maatschappijen. Daaromheen liggen betegelde parkeerplaatsen en openbaar groen (bomen, struiken en een grasveld). Er zijn geen opvallende reliëf-verschillen aan het maaiveld aanwezig. Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3: Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek.

Bodemopbouw en lithologie

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek is het plangebied in twee gebiedsdelen op te splitsen, te weten een noordelijk (boringen 2 en 3) en een zuidelijk deel (boringen 1, 4, 5 en 6). De ondergrond in het noordelijk deel van het plangebied bestaat uit matig siltig, matig fijn zand. Dit zand is afgerond en matig tot goed gesorteerd. Dit zand is geïnterpreteerd als (oud) dekzand. De intacte top van deze afzettingen bevindt zich op een diepte tussen 50 en 60 cm -Mv (circa 32,1-32,2 m NAP). Daarop ligt een pakket humeus zand, dat vermoedelijk ontstaan is als gevolg van een combinatie van ploegen en bemesting (door plaggen, al dan niet historisch). Dit pakket is later doorwerkt, vermoedelijk ten behoeve van de aanleg van het grasland dat hier aanwezig is. In de top van het dekzand zijn direct onder het humeuze dek in boringen 2 en 3 sporen van bodemvorming aanwezig. Deze uit zich als een inspoelinghorizont (BC-horizont, boring 2) of gley-verschijnselen in de top van het dekzand. Daarboven bevindt zich een oude akkerlaag (Apb-horizont). In de oude akkerlaag zijn resten zacht baksteen aanwezig. Dit wijst erop dat de omwerking van de bodem als gevolg van historische landbouw slechts beperkt is gebleven. De bodemopbouw in dit deel van het plangebied is archeologisch intact.

Het zuidelijk deel van het plangebied kenmerkt zich in tegenstelling tot het noordelijk deel van het plangebied door de aanwezigheid van diepreikende verstoringen. Onderin de boringen is, naast dekzand in boringen 1 en 6, ook matig grof, matig gesorteerd zand (boring 4) en lemlagen (boring 5) aangetroffen, hetgeen waarschijnlijk deel uitmaakt van oudere pleistocene (rivierras)afzettingen. De verstoring in het plangebied reikt tot een diepte tussen 85 en 170 cm -Mv. Hier is de top van het dekzand gedeeltelijk of zelfs geheel verdwenen en vervangen door een humeus zandpakket met zandbrokken, baksteenresten en plastic (boring 5, 90 cm -Mv). Foto's van de boringen zijn terug te vinden in bijlage 7. Archeologisch gezien is dit deel van het plangebied volledig verstoord te beschouwen. De verstoringen zijn zeer waarschijnlijk het gevolg van de aanleg van het huidige zorggebouw.

Archeologische indicatoren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen tijdens het doorzoeken van de grondmonsters.

Archeologische interpretatie

Op grond van de resultaten van het veldonderzoek is de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek bijgesteld.

- In het noordelijk deel van het plangebied is sprake van een hoge archeologische verwachting. Daar is de ondergrond archeologisch intact op basis van de aanwezigheid van inspoelingshorizonten en een oude akkerlaag. De kans bestaat dat hier in de top van het dekzand nog grondsporen van een nederzettingsterrein of landgebruiksvorm aanwezig zijn uit de periode Neolithicum-Late Middeleeuwen. Resten uit de periode Laat-Paleolithicum-Mesolithicum zijn daarentegen naar verwachting niet meer intact gebleven, aangezien de oorspronkelijke top van het dekzand verploegd is geraakt. Deze vindplaatsen kenmerken zich immers door een dunne vondstlaag of -spreiding en in vele mate minder door grondsporen. Dergelijke resten worden zodoende uitsluitend op de oorspronkelijke humeuze top van het dekzand verwacht, maar deze blijkt op basis van het booronderzoek te zijn verploegd, vanwaar de verwachting op resten uit deze periode naar beneden (laag) kan worden bijgesteld.
- In het zuidelijk deel is de bodemopbouw archeologisch volledig verstoord. Dit valt af te leiden aan het gegeven dat in dit deel van het plangebied direct onder het verstoringspakket afzettingen worden gevonden, die oorspronkelijk onder het dekzand horen te liggen. Het dekzand is hier dus weg. Op de plekken waar nog wel resten van dekzand aanwezig zijn, is de top doorwerkt, aangezien daarin ook plastic aanwezig is. De verstoring reikt tot een diepte van circa 85-90 cm - Mv en in tegenstelling tot in het zuidelijk gebied zijn er geen sporen van bodemvorming of oude akkerlagen aanwezig. In relatie tot de informatie uit het zuidelijk gebied valt af te leiden dat in ieder geval 50-60 cm van de oorspronkelijke top van het dekzand omgewerkt is. Hiermee is de verwachting voor dit deel van het plangebied naar laag bij te stellen.

Een verwachtingskaart op basis van de resultaten van het veldonderzoek is weergegeven in bijlage 2.

9. Beantwoording onderzoeksvragen

Hoe heeft het plangebied oorspronkelijk in het natuurlijk landschap gelegen?

Op basis van de resultaten van het onderzoek ligt het plangebied op een dekzandrug. Hiervan is de top in het noordelijk deel archeologisch gezien intact. In het zuidelijk deel is de bodem als gevolg van de aanleg van het zorggebouw volledig verstoord geraakt.

Zijn er binnen de bodemopbouw archeologisch relevante bodemniveaus te onderscheiden en hoe diep liggen deze?

Het archeologisch relevante niveau bestaat uit de oorspronkelijke top van het dekzand. Deze is in het noordelijk deel van het plangebied archeologisch gezien intact. Er zijn namelijk nog sporen van oude bodemvorming in de top van het dekzand aanwezig en tevens lijkt er sprake van een begraven oude akkerlaag. Deze bevindt zich op een diepte van circa 50 tot 60 cm –Mv. In het zuidelijk deel van het plangebied is als gevolg van de hoge mate van verstoring van de bodemopbouw geen sprake meer van een archeologisch relevant niveau.

In hoeverre zijn de archeologisch relevante bodemniveaus nog intact (verstoring, erosie, afdekkend substraat)?

De bodem in het plangebied is archeologisch gezien niet meer intact. Zie het antwoord op vraag 2.

Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en in hoeverre is deze te differentiëren in laag, middelhoog en hoog?

Op basis van de resultaten van het onderzoek heeft het noordelijk deel een hoge en het zuidelijk deel een lage archeologische verwachting op resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Nieuwe tijd.

10. Conclusie en Advies

Conclusie

Uit het eerder uitgevoerde bureauonderzoek blijkt dat het plangebied een hoge verwachting heeft op de aanwezigheid van archeologische resten. Deze resten kunnen in principe dateren vanaf het Laat-Paleolithicum tot in de Nieuwe tijd (Van de Sande, 2019a). Op basis van het veldonderzoek is vastgesteld dat de hoge verwachting in een groot, zuidelijk deel van het plangebied naar laag kan worden bijgesteld. Dit is gebaseerd op de hoge mate van verstoring van de ondergrond in dit deel van het plangebied. Vermoedelijk heeft de verstoring te maken gehad met de aanleg van de vroegere bebouwing en terreininrichting in het plangebied. De bodem is bij de graafwerkzaamheden zodanig aangetast dat eventueel aanwezige archeologische resten vernietigd zullen zijn. In het noordelijk deel zijn echter nog wel sporen van bodemvorming aanwezig in de top van het dekzand. Daar blijft de verwachting onverminderd hoog.

Een verwachtingskaart op basis van de resultaten van het veldonderzoek is weergegeven in bijlage 2.

Advies

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek bestaat er in archeologisch opzicht geen bezwaar tegen de voorgenomen sloop van de bestaande bebouwing en realisatie van het appartementencomplex. De ontwikkeling vindt in het zuidelijk deel van het plangebied plaats, waar op basis van het veldonderzoek een lage archeologische verwachting is vastgesteld. Er hoeven daarmee, ten behoeve van de archeologische monumentenzorg (AMZ), geen aanvullende maatregelen te worden genomen. Op het moment dat tijdens graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische zaken worden aangetroffen, geldt een wettelijke meldingsplicht (conform de Erfgoedwet 2016, artikel 5.10 en 5.11) deze vondsten te melden bij de bevoegde overheid (gemeente Bergeijk).

In het noordelijk deel van het plangebied is wel sprake van een hoge verwachtingszone, maar hier zullen parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Op het moment daar graafwerkzaamheden niet beneden 50 cm -Mv (circa 32,4 m NAP) reiken, is er vanuit archeologisch perspectief geen bezwaar tegen de aanleg van de parkeerplaats. Als er wel grondverstoringen gepland zijn die beneden deze diepte reiken, dan verdient het de voorkeur op die plek een proefsleuf aan te leggen om de aanwezigheid van eventuele resten in dit deel van het terrein aan te tonen of uit te sluiten. Gezien de geringe omvang van de bodemingreep en de aanwezigheid van bomen in dit deel van het gebied verdient het de voorkeur deze werkzaamheden gelijktijdig met de herinrichting van het gebied plaats te laten vinden (proefsleuven, variant archeologische begeleiding). Op dat moment is het terrein namelijk vrij van obstakels. Alvorens eventueel onderzoek plaats kunnen vinden, is een Programma van Eisen (PVE) noodzakelijk. Deze moet op voorhand van de werkzaamheden zijn beoordeeld en goedgekeurd door de bevoegde overheid (gemeente Bergeijk).

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal het bevoegd gezag (de gemeente Bergeijk) een selectiebesluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

11. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- Verwachtingskaart van de gemeente Bergeijk

Literatuur:

- Van de Sande, F., 2019a. Archeologisch Bureauonderzoek Bergeijk, Klaproosstraat 60-62. Transect Rapport 2362. Nieuwegein
- Van de Sande, F., 2019b. Plan van Aanpak Inventariserend veldonderzoek, verkennende fase. Bergeijk, Klaproosstraat 60-62. Nieuwegein (intern document).

Bijlage 1: Boorpuntenkaart

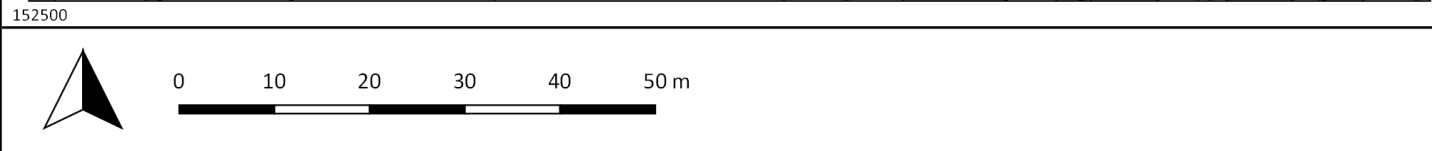

Boorpuntenkaart

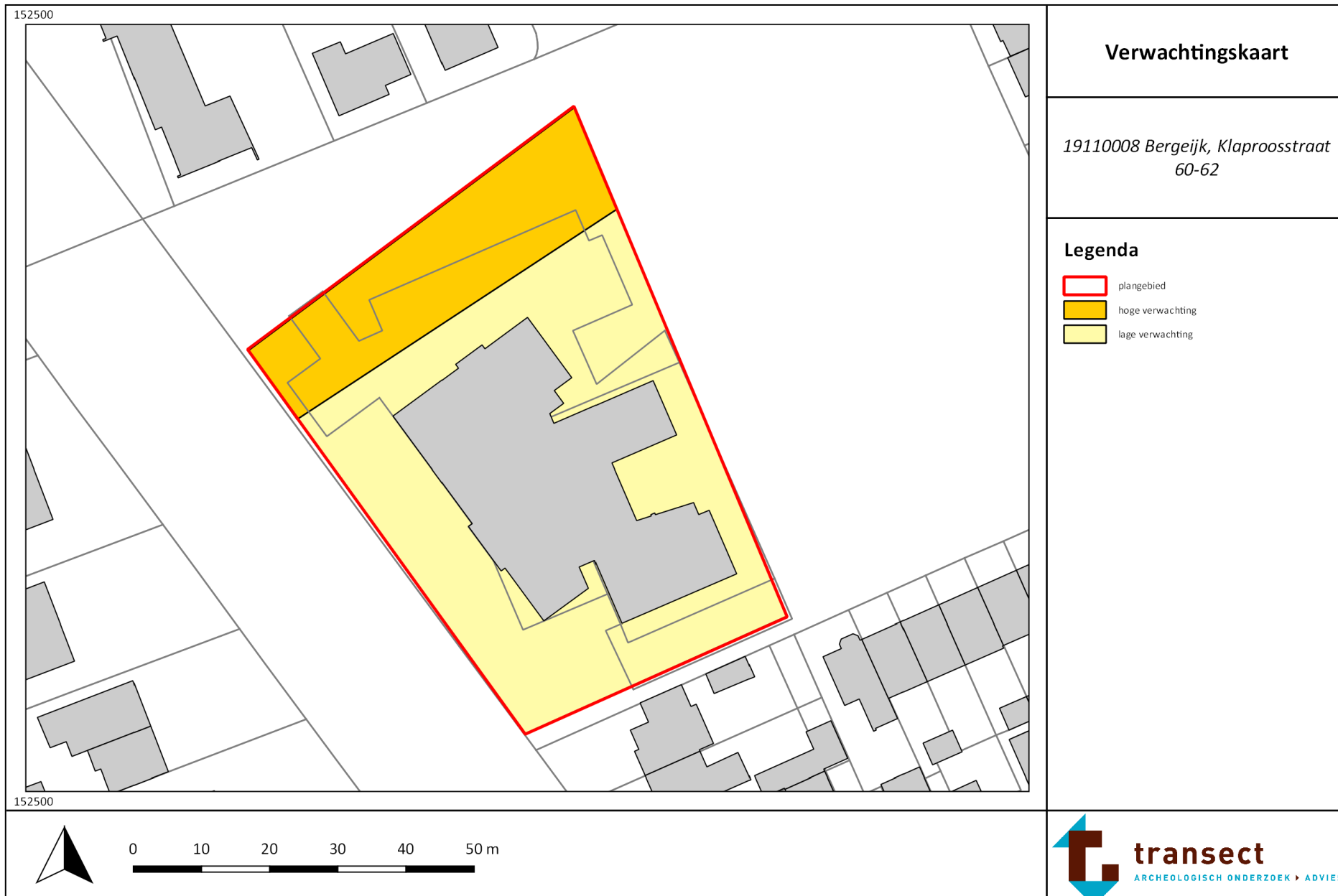
19110008 Bergeijk, Klaproosstraat
60-62

Legenda

- plangebied
- bergeijk boringen

Bijlage 2: Advieskaart

Bijlage 3: Foto's van de boringen

Foto van boring 2

Foto van boring 4

Bijlage 4: Boorbeschrijvingen

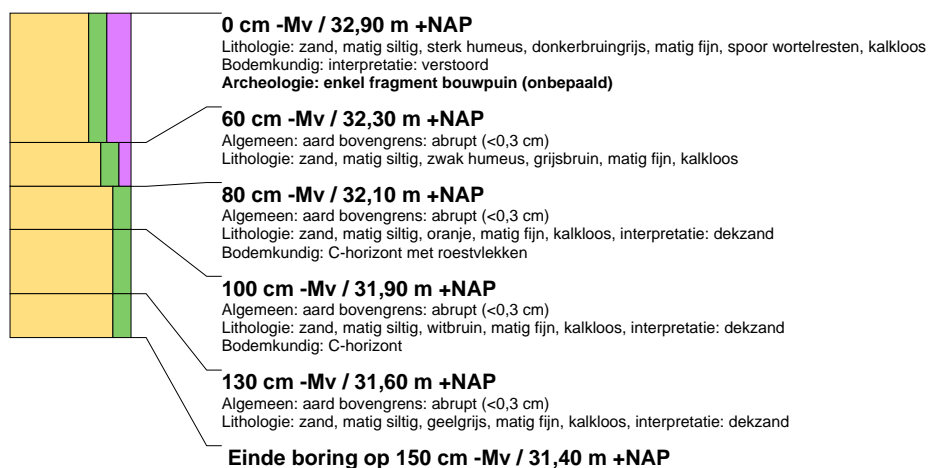
boring: 19118-1

beschrijver: TNA, datum: 12-11-2019, X: 152.585, Y: 369.735, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 57C, hoogte: 32,80, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, vondstzichtbaarheid: slecht, gemeente: Bergeijk, plaatsnaam: Bergeijk, opdrachtgever: AGEL Adviseurs b.v., uitvoerder: Transect b.v.

boring: 19118-2

beschrijver: TNA, datum: 12-11-2019, X: 152.576, Y: 369.759, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 57C, hoogte: 32,90, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, vondstzichtbaarheid: slecht, gemeente: Bergeijk, plaatsnaam: Bergeijk, opdrachtgever: AGEL Adviseurs b.v., uitvoerder: Transect b.v.

boring: 19118-3

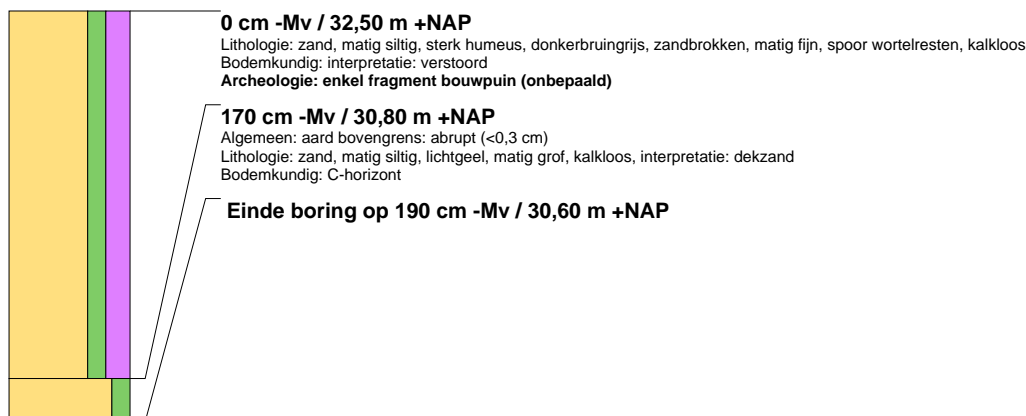
beschrijver: TNA, datum: 12-11-2019, X: 152.539, Y: 369.736, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 57C, hoogte: 33,00, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, vondstzichtbaarheid: slecht, gemeente: Bergeijk, plaatsnaam: Bergeijk, opdrachtgever: AGEL Adviseurs b.v., uitvoerder: Transect b.v.

boring: 19118-4

beschrijver: TNA, datum: 12-11-2019, X: 152.559, Y: 369.710, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 57C, hoogte: 32,50, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, vondstzichtbaarheid: slecht, gemeente: Bergeijk, plaatsnaam: Bergeijk, opdrachtgever: AGEL Adviseurs b.v., uitvoerder: Transect b.v.

boring: 19118-5

beschrijver: TNA, datum: 12-11-2019, X: 152.575, Y: 369.686, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 57C, hoogte: 32,30, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, vondstzichtbaarheid: slecht, gemeente: Bergeijk, plaatsnaam: Bergeijk, opdrachtgever: AGEL Adviseurs b.v., uitvoerder: Transect b.v.

boring: 19118-6

beschrijver: TNA, datum: 12-11-2019, X: 152.605, Y: 369.697, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 57C, hoogte: 32,40, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, vondstzichtbaarheid: slecht, gemeente: Bergeijk, plaatsnaam: Bergeijk, opdrachtgever: AGEL Adviseurs b.v., uitvoerder: Transect b.v.

